

31996L0071

21.1.1997

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 18/1

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 96/71/EÜ,
16. detsember 1996,
töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

rohkem ettevõtjaid lähetab töötajaid ajutiselt tööle muu liikmesriigi territooriumile kui see, kus töötajad tavaliselt töötavad;

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 57 lõiget 2 ja artiklit 66,

- (4) teenuste osutamise vormiks võib olla töö tegemine ettevõtja poolt oma nimel ja juhtimisel lepingu alusel ettevõtja ja isiku vahel, kellele teenused on mõeldud, või töötajate vahendamine teisele ettevõtjale eraõigusliku või avalikõigusliku lepingu raames;

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

tegutsedes asutamislepingu artiklis 189b ettenähtud menetluse kohaselt ⁽³⁾

- (5) riikidevahelise teenuste osutamise edendamine eeldab ausaid konkurentsitingimusi ning meetmeid, mis tagavad töötajate õigustest kinnipidamise;

ning arvestades, et:

- (6) töösuhte riikidevaheliseks muutumine tekitab töösuhtealaste õigusaktidega seotud probleeme; poolte huvides tuleb sätestada kavandatava töösuhte tingimused;

(1) asutamislepingu artikli 3 punkti c kohaselt on isikute ja teenuste vaba liikumise takistuste kõrvaldamine liikmesriikide vahel üks ühenduse eesmärke;

- (7) 19. juuni 1980. aasta Rooma konventsiooni lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse kohta, millele on alla kirjutatud 12 liikmesriiki, jõustus enamikus liikmesriikides 1. aprillil 1991; ⁽⁴⁾

(2) asutamislepingu alusel on teenuste osutamisel kõik kodakondsusel või elukohanõuetel põhinevad kitsendused alates üleminekuaja lõpust keelatud;

(3) siseturu väljakujundamine loob dünaamilise keskkonna riikidevahelisele teenuste osutamisele, millest tulenevalt üha

- (8) üldiselt nähakse kõnealuse konventsiooni artikliga 3 ette, et pooled võivad vabalt valida kohaldatava õiguse; kui valikut ei ole tehtud, siis kohaldatakse lepingu suhtes vastavalt artikli 6 lõikele 2 selle riigi õigust, milles töötaja tavaliselt lepingu järgi oma tööd teeb, isegi kui ta ajutiselt töötab teises riigis, või, kui töötaja ei tee tavaliselt lepingu järgi oma tööd ühes ainukeses riigis, siis kohaldatakse selle riigi õigust, kus töötajaga töösuhe on sõlmitud, kui kõigi asjaolude põhjal ei selgu, et leping on tihedamalt seotud mõne

⁽¹⁾ EÜT C 225, 30.8.1991, lk 6 ja

EÜT C 187, 9.7.1993, lk 5.

⁽²⁾ EÜT C 49, 24.2.1992, lk 41.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 10. veebruari 1993. aasta arvamus (EÜT C 72, 15.3.1993, lk 78), nõukogu 3. juuni 1996. aasta ühine seisukoht (EÜT C 220, 29.7.1996, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 18. septembri 1996. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas veel avaldamata). Nõukogu 24. septembri 1996. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 266, 9.10.1980, lk 1.

- teise riigiga, millisel juhul kohaldatakse lepingu suhtes selle teise riigi õigust;
- (9) kõnealuse konventsiooni artikli 6 lõike 1 kohaselt ei tohi töötaja poolte tehtud õiguse valiku tagajärjel jääda ilma kaitsest, mis on talle ette nähtud selle õiguse kohustuslike sätetega, mida oleks kohaldatud kõnealuse artikli lõike 2 alusel, kui valikut poleks tehtud;
- (10) kõnealuse konventsiooni artikliga 7 nähakse ette, et teataval tingimustel võidakse kohaldatavaks kuulutatud õigusega rööbiti jõustada teise riigi õiguse kohustuslikud sätted, eeskätt selle liikmesriigi sätted, mille territooriumile töötaja on ajutiselt lähetatud;
- (11) konventsiooni artiklis 20 sätestatud ühenduse õiguse üli-muslikkuse põhimõtte kohaselt ei mõjuta kõnealune konventsioon sätete kohaldamist, millega konkreetses valdkonnas nähakse ette kollisiooninormid seoses lepinguliste kohustustega ning mis praegu või tulevikus sisalduvad Euroopa ühenduste institutsioonide õigusaktides või nende õigusaktide rakendamiseks ühtlustatud siseriiklikes õigusaktides;
- (12) ühenduse õigus ei takista liikmesriike kohaldamast oma õigusakte või tööandjate ja töötajate vahelisi kollektiivlepinguid mis tahes isiku suhtes, kes on kas või ajutiselt tööle võetud nende territooriumil, ehkki selle isiku tööandja asub teises liikmesriigis; ühenduse õigus ei keela liikmesriikidel tagada kõnealuste eeskirjade täitmist asjakohaste vahendite abil;
- (13) liikmesriikide õigusaktid tuleb kooskõlastada, et sätestada minimaalse kaitse põhilised kohustuslikud sätted, mida peavad täitma asukohamaa tööandjad, kes lähetavad töötajaid ajutiselt tegema tööd selle liikmesriigi territooriumil, milles teenuseid osutatakse; selline kooskõlastamine on võimalik ainult ühenduse õigusaktide abil;
- (14) teenuste osutaja peaks täitma selgelt määratletud kaitse-eeskirjade tuumikut olenemata töötaja lähetuse kestusest;
- (15) tuleks sätestada, et teataval toodete kokkupaneku ja/või paigaldamise selgelt määratletud juhtudel ei kohaldata töötasu miinimummäärade ja tasulise põhipuhkuse minimaalse pikkuse sätteid;
- (16) töötasu miinimummäärasid ja tasulise põhipuhkuse minimaalset pikkust käsitlevate sätete kohaldamine peaks samuti olema teataval määral paindlik; kui lähetuse pikkus on kuni üks kuu, võivad liikmesriigid teataval tingimustel teha erandeid töötasu miinimummäärasid käsitlevatest sätetest või näha erandi tegemise võimaluse ette kollektiivlepingutes; kui tehtava töö maht ei ole suur, võivad liikmesriigid teha erandeid töötasu miinimummäärasid ja tasulise põhipuhkuse minimaalset pikkust käsitlevatest sätetest;
- (17) asukohamaal kehtivad minimaalse kaitse kohustuslikud sätted ei tohi takistada töötajate jaoks soodsamate töötin-gimuste kohaldamist;
- (18) tuleks järgida põhimõtet, et väljaspool ühendust asuvaid ettevõtjaid ei tohi kohelda soodsamalt kui liikmesriigi ter-ritooriumil asuvaid ettevõtjaid;
- (19) ilma et see piiraks ühenduse teiste õigusaktide kohaldamist, ei sisalda käesolev direktiiv kohustust seaduslikult tunnus-tada ajutist tööjõudu vahendavate ettevõtjate olemasolu ega takista liikmesriike kohaldamast oma töötajate vahend- damist ja ajutist tööjõudu vahendavaid ettevõtjaid käsitle- vad õigusakte ettevõtjate suhtes, kes ei asu nende territo-oriumil, kuid tegutsevad seal seoses teenuste osutamise-ga;
- (20) käesolev direktiiv ei mõjuta ühenduse kokkuleppeid kol- mandate riikidega ega liikmesriikide õigusakte, millega reguleeritakse kolmandate riikide teenusepakkujate juurde- pääsu nende territooriumile; käesolev direktiiv ei piira ka liikmesriikide selliste õigusaktide kohaldamist, mis käsitle- vad kolmandate riikide töötajate sissesõitu, elamist ja töö- saamist;
- (21) nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrusega (EMÜ) nr 1408/71 (sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliik- mete suhtes) ⁽¹⁾ on sätestatud sotsiaalkindlustushüvitiste ja -maksete suhtes kohaldatavad sätted;
- (22) käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigusaktide kohal- damist, mis käsitlevad kollektiivmeetmeid ameti- ja eri- alaste huvide kaitseks;
- (23) eri liikmesriikide pädevad asutused peavad tegema koos- tööd käesoleva direktiivi kohaldamisel; liikmesriigid pea- vad ette nägema asjakohased meetmed juhuks, kui käes- olevat direktiivi ei täideta;

(1) EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2; EÜT erivaljaanne, 1971 (II), lk 416. Mää- rust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 3096/95 (EÜT L 335, 30.12.1995, lk 10).

(24) on vaja tagada käesoleva direktiivi nõuetekohane kohaldamine ning sätestada sel eesmärgil tihe koostöö komisjoni ja liikmesriikide vahel;

(25) hiljemalt viis aastat pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist peab komisjon käesoleva direktiivi üksikasjalikud rakenduseeskirjad läbi vaatama, et vajaduse korral teha asjakohaseid muudatusettepanekuid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriigis asuvate ettevõtjate suhtes, kes seoses riikidevahelise teenuste osutamise ja vahetavad töötajaid lõike 3 kohaselt liikmesriigi territooriumile.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata merekaubaveoettevõtjate merdsõitvate töötajate suhtes.

3. Käesolevat direktiivi kohaldatakse niivõrd, kui võrd lõikes 1 nimetatud ettevõtjad võtavad ühe järgmistest riikidevahelistest meetmetest:

- a) ettevõtja lähetab töötajad liikmesriigi territooriumile oma nimel ja juhtimisel lepingu alusel, mis on sõlmitud lähetava ettevõtja ja kõnealusel liikmesriigis tegutseva lepinguosalise vahel, kellele teenused on mõeldud, kui lähetav ettevõtja ja töötaja on lähetamise ajaks sõlminud töösuhte;
- b) ettevõtja lähetab töötajad liikmesriigi territooriumil asuvasse kontsernile kuuluvasse asutusse või ettevõttesse, kui lähetav ettevõtja ja töötaja on lähetamise ajaks sõlminud töösuhte;
- c) ajutist tööjõudu vahendav ettevõtja või töötajate vahendamisega tegelev ettevõtja vahendab töötaja liikmesriigi territooriumil asuvale või tegutsevale ettevõtjale, kui ajutist tööjõudu vahendav ettevõtja või töötajate vahendamisega tegelev ettevõtja on töötajaga lähetamise ajaks sõlminud töösuhte.

4. Kolmandas riigis asuvaid ettevõtjaid ei või kohelda soodsamalt kui liikmesriigis asuvaid ettevõtjaid.

Artikkel 2

Mõiste

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmist mõistet: *lähetatud töötaja* — töötaja, kes piiratud aja jooksul teeb oma tööd muu liikmesriigi territooriumil kui riik, kus ta tavaliselt töötab.

2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel vastab töötaja mõiste selle liikmesriigi õiguses kehtivale mõistele, mille territooriumile töötaja on lähetatud.

Artikkel 3

Töötingimused

1. Liikmesriigid tagavad olenemata töösuhte suhtes kohaldatavatest õigusaktidest, et artikli 1 lõikes 1 nimetatud ettevõtjad kindlustavad oma territooriumile lähetatud töötajatele töötingimused, mille liikmesriik, milles töö tehakse, on sätestanud:

— õigusnormidega ja/või

— lõike 8 tähenduses üldiselt kohaldatavaks tunnustatud kollektiivlepingutega või vahekohtu otsustega, niivõrd kui need käsitlevad lisas nimetatud toiminguid, järgmistes küsimustes:

- a) maksimaalne tööaeg ja minimaalne puhkeaeg;
- b) tasulise põhipuhkuse minimaalne pikkus;
- c) töötasu miinimummäärad, kaasa arvatud ületunnitöötasud; seda punkti ei kohaldata täiendavate kutsealaste vanaduspensioniskeemide suhtes;
- d) töötajate vahendamise tingimused, eelkõige ajutist tööjõudu vahendavate ettevõtjate poolt vahendatavate töötajate puhul;
- e) töötervishoid, -ohutus ja -hügieen;
- f) rasedate või hiljuti sünnitanud naiste ning laste ja noorukite töötingimuste suhtes kohaldatavad kaitsemeetmed;
- g) meeste ja naiste võrdne kohtlemine ning muud mittediskrimineerimise sätted.

Käesoleva direktiivi kohaldamisel määratletakse lõike 1 punktis c nimetatud töötasu miinimummäärade mõiste vastavalt selle liikmesriigi siseriiklikele õigusaktidele ja/või tavadele, mille territooriumile töötaja lähetatakse.

2. Toodete esmase kokkupaneku ja/või paigaldamise korral, kui see on kauba tarnelepingu lahutamatu osa ning vajalik tarnitud kauba kasutuselevõtmiseks ning kui töö tegijad on tarniva ettevõtja oskustöölised ja/või spetsialistid, ei kohaldata lõike 1 esimese lõigu punkte b ja c juhul, kui lähetus ei ole pikem kui kaheksa päeva.

Seda sätet ei kohaldata lisan loetletud ehitustööde suhtes.

3. Liikmesriigid võivad pärast nõupidamist tööandjate ja töötajatega ning vastavalt iga liikmesriigi traditsioonidele ja tavadele otsustada, et lõike 1 esimese lõigu punkti c ei kohaldata artikli 1 lõike 3 punktides a ja b nimetatud juhtudel, kui lähetus ei kesta üle ühe kuu.

4. Liikmesriigid võivad siseriiklike õigusaktide ja/või tavade kohaselt sätestada erandite tegemise lõike 1 esimese lõigu punktist c juhtudel, mis on nimetatud artikli 1 lõike 3 punktides a ja b, ning liikmesriigi otsusest käesoleva artikli lõike 3 tähenduses kollektiivlepingutega käesoleva artikli lõike 8 tähenduses ühel või mitmel tegevusalal, kui lähetus ei kesta üle ühe kuu.

5. Liikmesriigid võivad sätestada erandid lõike 1 esimese lõigu punktides b ja c juhtudel, mis on nimetatud artikli 1 lõike 3 punktides a ja b, põhjusel et kavandatav töö on väikese mahuga.

Liikmesriigid määravad esimeses lõigus nimetatud võimaluse kasutamise korral kindlaks kriteeriumid, millele kavandatav töö peab vastama, et seda käsitataks "väikesemahulisena".

6. Lähetuse pikkus arvutatakse välja üheaastase võrdlusperioodi põhjal lähetuse algusest alates.

Arvutamisel võetakse arvesse kõik varasemad perioodid, mil ametikohal on töötanud lähetatud töötaja.

7. Lõiked 1–6 ei piira töötajate jaoks soodsamate töötingimuste kohaldamist.

Lähetusega seotud toetused loetakse palga alammäära hulka, välja arvatud juhul, kui need makstakse välja hüvitisena lähetusest tulenevate kulude, näiteks reisi-, majutus- ja söögikulude katteks.

8. Mõiste "üldiselt kohaldatavaks tunnustatud kollektiivlepingud või vahekohtu otsused" hõlmab kollektiivlepinguid ja vahekohtu otsuseid, mida peavad täitma kõik ettevõtjad, kes asuvad vastavas geograafilises piirkonnas ning tegutsevad asjaomasel kutsealal või asjaomasel tööstusharus.

Kui puudub kollektiivlepingute või vahekohtu otsuste üldiselt kohaldatavaks tunnustamise süsteem esimese lõigu tähenduses, võivad liikmesriigid otsustada aluseks võtta:

— kollektiivlepingud või vahekohtu otsused, mida tavaliselt kohaldatakse kõigi samalaadsete ettevõtjate suhtes, kes asuvad

vastavas geograafilises piirkonnas ning tegutsevad asjaomasel kutsealal või asjaomasel tööstusharus, ja/või

— kollektiivlepingud, mille on sõlminud riigi tasandil kõige esindavamad tööandjate ja töötajate organisatsioonid ning mida kohaldatakse kogu riigi territooriumil,

kui nende kohaldamisel artikli 1 lõikes 1 nimetatud ettevõtjate suhtes käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus loetletud küsimustes on tagatud kõnealuste ettevõtjate ja muude selles lõigus nimetatud samalaadses olukorras olevate ettevõtjate võrdne kohtlemine.

Võrdne kohtlemine käesoleva artikli tähenduses loetakse tagatuks, kui samalaadses olukorras olevad riigi ettevõtjad:

— peavad kõnealuses kohas või asjaomasel tegevusalal täitma lõike 1 esimeses lõigus loetletud küsimustes samu kohustusi nagu lähetavad ettevõtjad,

— peavad täitma kõnealused kohustused sama tulemusega.

9. Liikmesriigid võivad ette näha, et artikli 1 lõikes 1 nimetatud ettevõtjad on kohustatud tagama artikli 1 lõike 3 punktis c nimetatud töötajatele samad tingimused, mida kohaldatakse ajutiste töötajate suhtes selles liikmesriigis, milles töö tehakse.

10. Käesolev direktiiv ei takista liikmesriike kooskõlas asutamislepingu ja võrdse kohtlemise põhimõttega kohaldamast oma riigi ja muude riikide ettevõtjate suhtes:

— töötingimusi muudes kui lõike 1 esimeses lõigus nimetatud küsimustes, kui tegemist on avaliku korra sätetega,

— töötingimusi, mis on ette nähtud kollektiivlepingute või vahekohtu otsustega lõike 8 tähenduses ning on seotud muude kui lisan loetletud toimingutega.

Artikkel 4

Koostöö teavitamisel

1. Käesoleva direktiivi rakendamisel määravad liikmesriigid siseriiklike õigusaktide ja/või tavade kohaselt ühe või mitu kontaktasutust või ühe või mitu pädevat riigiasutust.

2. Liikmesriigid näevad ette koostöö ametivõimude vahel, kes siseriiklike õigusaktide kohaselt vastutavad artiklis 3 nimetatud

töötajate järelevalve eest. Koostöö hõlmab eelkõige vastastikku ametivõimude põhjendatud infonõuetele töötajate riikidevahelise vahendamise kohta, kaasa arvatud ilmsete rikkumiste või võimalike riikidevahelise ebaseadusliku tegevuse juhtude kohta.

Komisjon ja esimeses lõigus nimetatud ametivõimud teevad tihti koostööd raskuste analüüsimisel, mis võivad tekkida artikli 3 lõike 10 kohaldamisel.

Vastastikust haldusabi antakse tasuta.

3. Iga liikmesriik võtab asjakohased meetmed, et teha teave artiklis 3 nimetatud töötajate kohta üldkättesaadavaks.

4. Iga liikmesriik teatab muudele liikmesriikidele ja komisjonile lõikes 1 nimetatud kontaktasutustest ja/või pädevatest asutustest.

Artikkel 5

Meetmed

Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed, kui käesolevat direktiivi ei täideta.

Nad tagavad eelkõige, et töötajatele ja/või nende esindajatele oleksid kättesaadavad käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmiseks vajalikud menetlused.

Artikkel 6

Kohtualluvus

Kasutamaks artikliga 3 tagatud töötajate rakendamise õigust, võib algatada kohtumenetluse liikmesriigis, mille territooriumile töötaja on või oli lähetatud, ilma et see piiraks õigust algatada

vajaduse korral kohtumenetlust teises riigis kohtualluvust käsitlevate kehtivate rahvusvaheliste konventsioonide alusel.

Artikkel 7

Rakendamine

Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid vastu hiljemalt 16. detsembriks 1999. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 8

Läbivaatamine komisjoni poolt

Hiljemalt 16. detsembriks 2001 vaatab komisjon läbi käesoleva direktiivi toimimise, et teha vajaduse korral nõukogule asjakohased muudatusettepanekud.

Artikkel 9

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 16. detsember 1996

Euroopa Parlamendi nimel

president

K. HÄNSCH

Nõukogu nimel

eesistuja

I. YATES

LISA

Artikli 3 lõike 1 teises taandes nimetatud toimingud hõlmavad kõiki hoonete ehitamise, remondi, hooldamise, ümber-ehitamise või lammutamisega seotud ehitustöid, eelkõige järgmisi töid:

- 1) kaevamine
 - 2) pinnaeemaldus
 - 3) tegelik ehitamine
 - 4) valmiselementide monteerimine ja demonteerimine
 - 5) seadistamine või paigaldamine
 - 6) ümberehitus
 - 7) renoveerimine
 - 8) remontimine
 - 9) demonteerimine
 - 10) lammutamine
 - 11) hooldamine
 - 12) hooldus, värvimine ja puhastamine
 - 13) kapitaalremont.
-